

PUNCT DE SPRIJIN ÎN IMPONDERABIL

PUNCT DE SPRIJIN de Gheorghe Ciolpan ● **TEATRUL „ARLECHINO“ DIN BRAŞOV** ● Data reprezentăriei: 14 aprilie 1995 ● Regia: Gheorghe Ciolpan și Liviu Steciuc ● Interpretăză: Gheorghe Ciolpan.

****

Zăbovind la Brașov mai bine de o săptămână, la Festivalul de Teatru Contemporan, ce descopăr? Excepționalul mim basarabean Gheorghe Ciolpan, pe care vi-l puteți aminti de la edițiile '91 și '92 ale Galei de la Costinești și despre care nu mai știam nimic în ultima vreme, este acum brașovean, figura emblematică a Teatrului de păpuși „Arlechino“. De învidiat directorul teatrului, Liviu Steciuc, care sporește prestigiul instituției nu numai prin căstigarea unei personalități, ci și adăugându-i o nouă disponibilitate de comunicare stilistică.

Gheorghe Ciolpan aduce cu sine un univers cu neputință de evaluat altfel decât prin confruntarea lui cu cel al poeziei. Actorul nostru se eliberează de complexul „tipologic“ – să-l numim

complexul Daumier – în arta mimului și exprimă prin caricatură sau șarjă mai puțin caracter, cât esențe de gestualitate umană, esențe de umanitate. Pentru Gheorghe Ciolpan, arta aceasta a lui, de directă descendență paleo-teatrală, fără a se înstrăina de funcțiile tradiției genului, își revendică înrudirea în spirit și cu dansul, astfel încât în scenariul spectacolului se implică intuiția de coregraf. **Punct de sprijin**, spectacol cunoscut în mare parte și de cei ce l-au întâlnit pe Gheorghe Ciolpan la Costinești, este un exemplu de sublimare a gestului uman și de transfigurare a trupului omenesc în hieroglifa identității lui cosmice.

Trecerea omului prin vârstă este poate momentul cel mai impresionant. Mișcarea se descompune în abia perceptibile pulsări – ai spine vegetale –, apoi își găsește coeziunea activă și majestuoasă a maturității. Urmează a se frângă la rându-i, regresiv, chemată de starea originară.

Nici caracterele întruchipate de mim nu pierd aura lirismului imanent oricărei insinuări de mișcare și nu adâncesc în

sens polemic trăsăturile. Gheorghe Ciolpan obține efectul unui grotesc jovial, seren, în care simulacrele de caricatură nu demistifică, ci descriu, de fapt, principii naturale de existență comunitară sub un semn integrator, de echilibru, ce admite varietatea funcțională a lumii.

Gheorghe Ciolpan aduce pe scena românească acea impresie de robustețe profesională prin care ne-am obișnuit să apreciem buna școală rusă de teatru. Artistul basarabean a absolvit-o la Chișinău (Institutul de Teatru) și la Sankt-Petersburg (Institutul de Muzică și Cinematografie). Mai important este faptul că Gheorghe Ciolpan și-a asumat destinul artistic într-un mod radical și prin nimic concesiv față de sine. Discret până la a pierde orice **punct de sprijin** în contingent. Împletind obsesia pentru teatrul lui cu o râvnă a exercițiului pentru care nu sunt lesne de găsit instrumente de măsură. **Punct de sprijin** înseamnă, în definitiv, o provocare: ce punct de sprijin mai poate pretinde un trup evadat din noaptea gravitației?

SEBASTIAN-VLAD POPA

MOLIÈRE ȘI BULGAKOV, COAUTORII UNEI COMEDII ENIGMATICHE

JOURDAIN CEL SCRÂNTIT (MOLIERIANA) de Mihail Bulgakov ● **TEATRUL „ELVIRA GODEANU“ DIN TÂRGU-JIU** ● Data reprezentăriei: 8 noiembrie 1994 ● Regia și ilustrația muzicală: Cristian Juncu ● Scenografia: Viorel Penișoară-Stegaru ● Distribuția: Valeriu Bâzu (Louis Béjart, Jourdain), Ionuț Stoica (Hubert, Doamna Jourdain), Adriana Brânzan (Doamna Molière, Lucile), Dan Dobroiu (Lagrange, Cléonțe), Luminița Sorog-Goșa (Doamna de Brie, Dorimène), Corina Prună (La Thorilière, Marchizul Dorante), Simona Popescu (Doamna Beauvol, Nicolle), Constantin Eremia (Covielle, Valetul lui Cléonțe), Nicolae Vicol (Domnul de Brie, Maestrul de scrimă), Ion Alexandrescu (Du Croisy, Pancrace, Notarul), George Drăghescu (Profesorul de muzică), Cristinel Dobran (Profesorul de dans), Dan Calotă (Brindavoin, Valetul lui Jourdain), Camelia Stoica (Croitorul), Dana Scoroșanu, Ion Bican (Don Juan, Statuia Comandorului, Dansatori, Muzicieni, Bucătari).

***

Parafrazele lui Mihail Bulgakov după piese celebre nu sunt totdeauna atât de stringent compuse și nici atât de penetrante ca lucrările sale originale. Dar anumite racursuri satirice improprietăresc cu câte un sens nou ceea ce inspiratorii predecesori i-au dăruiat ca materie literară scriitorului rus. În **Jourdain cel scrântit**, după mo-

lierescul **Burghez gentilom**, intenția autorului secund e de a răsturna situația esențială: ieșită din minți e lumea din jurul onestului cetățean, pe care-l torturează, prin batjocuri grobiene, atât ai lui cât și străinii.

E aici și o notă forțată, pe care spectacolul Teatrului „Elvira Godeanu“ din Târgu-Jiu o accentuează, însă într-un mod alt de inventiv încât uilăm nedreptățile ce se fac unor personaje. Cine le face? Literatul rus? Regizorul Cristian

Juncu? E greu de spus; literatura e absorbită în montare în aşa fel încât după reprezentărie s-ar putea elabora un scenariu inedit, cu mai mulți semnatari. E în afară de orice îndoială că Tânărul începător în ale teatrului are personalitate. Fantezia lui e mulată pe ideea ce verbează întrregul.

Aveam astfel, în scenă, o ambianță misterioasă (cu oarecare exces de întuneric), cu inflexiuni rituale; apar și dispar pe neașteptate personaje, se încing sarabande, o muzică diversă, în caleidoscopie studiată a partiturilor, însoteste mișcările de grup. Sunt momente în care printre oameni par să se amestecă spectre. Măștile capătă funcții definitorii. Felinarele decupează spații enigmatische. Pantomima e inserată în acțiune. Comicitatea înscenării are efecte originale. Umorul are nerv. Nu e foarte bine săpânță interpretarea, în toate registrele voite de regizor; unii vorbesc prea încet; dar avem și tine seama că majoritatea actorilor au fost amatori și se profesionalizează acum, manifestând bunăvoieță și disciplină.

De fapt, ni se joacă, de către trupa lui Molière, în spectacol cu **Burghezul**

Scenă din Jourdain cel scrănit de Mihail Bulgakov la Teatrul „Elvira Godeanu“ din Târgu-Jiu (regia: Cristian Juncu)

gentilom. Un fel de repetiție generală. Jourdain iubește teatru, îl proclamă, crede în el. Diferite accidente întrerup, din când în când, evoluția spectacolului în spectacol, pentru a nu se păstra sentimentul de dublu-public. Molière e bolnav; nu apare, un actor îi ține locul,

făcând tot ce hotărîse directorul. Merituoasă și inventivă, scenografia lui Viorel Penișoară-Stegaru stilizează expresiv cadrul și costumele.

Reținem numele actorilor Valeriu Bâzu (Béjart – în trupa lui Molière, Jourdain), Adriana Brânzan, Ionuț Stoica

(în travesti), Ion Alexandrescu, Dan Calotă (valetul lui Molière, iar în piesă valetul lui Jourdain). În fond, toți își fac datoria cu credință.

I s-a mai spus spectacolului, nu prea inspirat, și **Molieriana**. Altminsteri, o lucrare notabilă.

O GOGOLIADĂ SPIRITUALĂ

CĂSĂTORIA de N. V. Gogol • TEATRUL „ELVIRA GODEANU“ din TÂRGU-JIU • Data reprezentării: 21 martie 1995 • Regia și ilustrația muzicală: Cristian Juncu • Scenografia: Viorel Penișoară-Stegaru • Fotografie: Horațiu Firică • Distribuția: Adriana Brânzan (Agafia Tihonovna), Simona Urs (Arina Panteleimonovna), Iosefină Stola (Fiokla Ivanovna), Vladimir Juravle (Podkoliosin), Adrian Andone (Kociakariov), Ionuț Stoica (Jumară), Valeriu Bâzu (Anicikin), Ion Alexandrescu (Jevakin), Corina Prună (Dunecika), Dan Calotă (Stepan).

Cred că prin apariția lui Cristian Juncu, elev al Cătălinei Buzoianu, în lumea scenei, s-a mai născut un regizor. Va veni, probabil, o vreme când nu-i vom mai putea număra ca prezențe efective chiar de la debut. Vor avea de așteptat; îi vom căuta pe cine știe unde. Deocamdată, însă, ne ținem după ei și le catagrafiem reușitele. Ele sporesc prestigiul unor trupe, al unor instituții și dau speranțe multor actori care, în lipsa regizorului calificat, vegetează și se rutinizează fabrlcând spectacole moarte din născare.

Cristian Juncu își reconfirmă virtuțile dovedite de la începutul său de carieră (la Târgu-Jiu), tot aici, cu noua sa izbutire artistică, anume comedia **Căsătoria** de Gogol. Și acum, în firele comice ale

veselei scrieri se împletește și unul negru, tragic, întrețesut cu migală și pricepere, pentru ca îngrozitul de căsnicie Podkoliosin să-și dea duhul până la urmă, înnebunit de perspectiva unei însurători forțate. Indecizia paralizantă a eroului, care stârnește atâtă haz, dorința lui de a avea o nevastă și incapacitatea de a finaliza intenția conubiliară sunt alternate cu voioșie, tristețe, neputință de a se înțelege pe sine, de actorul craiovean Vladimir Juravle. El, remarcabilă duenă Iosefină Stoia (Fiokla Ivanovna, guralivă Celestină), Adrian Andone, Tânăr cu însușiri interesante în materie de comedie modernă, epurată de artificii (Kociakariov, prietenul exasperat al eternului mire fugitiv), precum și Viorel Penișoară-Stegaru, scenograf Ingenios, profesionist expert, autorul ineditei plantații scene, s-au alăturat echipei de la Târgu-Jiu nu numai în calitate de

